

Шта је то култура?

Да ли сте знали да постоји преко 250 дефиниција културе?

Култура је један од основних појмова којима се баве друштвене науке, а подразумијева скуп свих духовних и материјалних вриједности неког друштва. Ријеч култура потиче од латинске ријечи *cultus* — гајење, његовање, обрађивање земље, обрађивање духа, а први пут ју је у контексту објашњења човјекове потребе да ради на себи и својој *култури духа (cultura animi)* употребио римски филозоф и император Гај Јулије Цезар. Култура обухвата начин живота неког друштва, његове обичаје и навике, потребе, вјеровања, вриједности, његове симболе, језик, морал, митове и религију. Култура је резултат човјекове дјелатности и скуп материјалних и духовних добара које људи употребљавају у свом свакодневном животу, мијењају по потреби и преносе традицијом. Традиција је само један од елемената културе на који се наставља други, а то је прогрес, тј. све оне иновације или нови културолошки елементи у неком друштву који с временом прерастају у традицијски и културни фонд и опет се преносе путем учења и наслеђа. Врло често култура се схвата као начин живота и зато је не треба одвајати од других области у животу, попут привреде, политике и свакодневице. Она је појава која захтијева константан рад у смјеру побољшања постојећег стања, откривајући своје нове димензије у складу са потребама савременог друштва. Радећи човјек ствара и материјалну и духовну димензију културе. У том смислу може се разликовати појмовно одређење материјалне и духовне културе, које заједнички, захваљујући човјековом раду, чине цјелокупну културу једног друштва.

Материјална култура обухвата све оне производе човјековог производног дјеловања који му служе за задовољење егзистенцијалних и културних потреба.

Духовна култура односи се на духовно стваралаштво неког друштва, све оне производе духовног дјеловања човјека којима задовољава духовне потребе. Главни елементи духовне културе су: религија, језик, обичаји, норме и правила понашања, наука. Човјеков рад главни је погон за стварање како материјалне тако и духовне културе, које се стапају у једно, а то је култура једног друштва.

Мање познати појмови:

Култура - свеукупна добра неког друштва.

Традиција - културна добра која се преносе наслеђем.

Прогрес - напредак, развој културних добара.

Прочитајте и овај додатак лекцији:

Пажња према дјетету, болеснику, жени, старом човјеку, инвалиду је ствар културе, јер се на тај начин олакшава живот и егзистенција оним члановима људског друштва који по својим природним, физичким и здравственим одликама немају исте шансе за живот. Сматра се његовање хигијенских навика одликама културног човјека зато што се на тај начин појединац чува од инфекције, а тиме се такође спречава инфекција и осталих чланова заједнице са којима тај појединац долази у додир. Стога, ма колико иначе безначајни изгледали такви поступци као што су редовно прање руку, навика да се не пљује по поду и на улици, да се не бацају отпаци изван места за то одређених - њихов културни значај је очигледан. Познато је, међутим, да има и појава код којих није толико очигледно оно што их квалификује као културне или некултурне, иако се дубљом анализом може увек доћи до закључка да основу за такво њихово вредновање представљају у првом реду интереси човјека и заједнице.

На другој страни оцењује се неки проналазак као ствар културног напретка зато што омогућава, рецимо, бржу и квалитетнију производњу или очување неког производа за задовољење физичких и духовних потреба човека. Такав је случај са проналаском сваке продуктивније машине, лекова, научних открића, са стварањем умјетничких дјела итд.

Негативно оцењене као некултурне или антикултуре (противкултурне) су све оне појаве које се супротстављају основним интересима и потребама одржања, репродукције и напретка људских друштава (као рецимо: усавршавање, конструкција и нарочито употреба оружја у освајачке, поробљивачке и разорне сврхе, злочини против физичког интегритета људи, кочење економског развоја, друштвених, политичких и свих осталих људских слобода итд.).